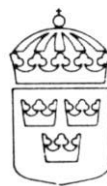

Motion till riksdagen

1987/88:Fö1

av Arne Andersson i Ljung m. fl. (m)

med anledning av prop. 1987/88:81 om ändring i lagen (1966:413) om vapenfri tjänst, m. m.

Mot.
1987/88
Fö1-5

I proposition 1987/88:81 föreslås vissa ändringar i lagen om vapenfri tjänst i vad avser de vapenfrias utbildning m. m. Förslagen bygger på ett betänkande av 1983 års värnpliktskommitté (VK 83), "Vapenfriutbildningen i framtiden" (SOU 1986:30). I flera avseenden avviker propositionens förslag emellertid från betänkandet. Det gäller tjänstgöringsområdena för de vapenfria, utbildningens organisation och utbildningens längd.

Tjänstgöringsområden

För att utbildningstiden skall kunna utnyttjas på ett meningsfullt sätt har VK 83 förordat att de vapenfria bör utbildas företrädesvis till befattningar inom totalförsvaret som kräver lång utbildning och till vilka personalbehoven primärt inte kan tillgodoses på annat sätt. Efter en noggrann kartläggning föreslog utredningen att vapenfriutbildning bör genomföras inom områdena:

civilt försvarsverksamhet (räddningstjänst),
hälso- och sjukvård,
omhändertagande av nödställda,
transportverksamhet,
elkraftförsörjning,
telesamband,
kommunal omsorgsverksamhet och viss kommunal teknisk verksamhet.

Kommittén föreslog också att vissa tjänstgöringsalternativ skall slopas. Detta gäller expeditionstjänst, naturvårdstjänst, hundförartjänst, postiljontjänst, sjöräddningstjänst och biståndsutbildning.

Föredragande statsrådet delar enligt propositionen VK 83:s principiella uppfattning, men han är inte beredd att detaljstyra till vilka områden de vapenfria bör fördelas.

Vi finner det nödvändigt att vapenfriutbildningen ges en helt annan inriktning och stadga än vad som är fallet i dag. Vi biträder därför VK 83:s förslag till tjänstgöringsområden. I fråga om biståndsutbildningen vill vi särskilt framhålla att det, sedan den tidigare bistånds- och katastrofutbildningen upphört inte finns skäl att låta sådan utbildning utgöra alternativ till vapenfri tjänst, särskilt som den inte syftar till krigsplacering inom totalförsvaret.

För vapenfria med begränsad tjänstgöringsskyldighet bör vapenfriutbildningen i första hand organiseras inom statens räddningsverk.

I särskilda fall bör avsteg, enligt regeringens bestämmande, kunna göras från den här redovisade principen för tjänstgöringsområden.

Mot. 1987/88
Fö1

Vapenfriutbildningens utformning och genomförande

VK 83 föreslog att utbildningen bör organiseras som grundutbildning och repetitionsutbildning med en sammanlagd utbildningstid om högst 520 dagar.

Grundutbildningen föreslogs uppdelad i

introduktionsutbildning	ca en vecka
allmän grundutbildning	3–4 veckor
grundläggande befattningsutbildning	4–10 veckor
praktisk befattningsutbildning under handledare	övrig tid

Introduktionsutbildning och allmän grundutbildning föreslogs ske centraliserat vid tre vapenfriskolor.

Regeringen anser att det bör vara möjligt att ytterligare samordna de nuvarande utbildningsmyndigheternas vapenfriverksamhet utan att inrätta särskilda vapenfriskolor.

Vi delar emellertid VK 83:s uppfattning att den uppstramning och effektivisering av vapenfriutbildningen som är nödvändig bäst kan ske genom att introduktionsutbildning och allmän grundutbildning organiseras på sätt som VK 83 föreslagit. De av utredningen föreslagna tre skolorna bör knytas till redan befintlig utbildningsverksamhet, organiserad av räddningsverket.

Utbildningstiden

För att bättre kunna utnyttja de vapenfria för krigsplacering inom totalförsvarets civila delar har VK 83 föreslagit dels en differentierad grundutbildning för olika kategorier av vapenfria, dels en förlängning av utbildningstiden till högst 520 dagar. Denna högsta utbildningstid bör jämföras med den totala utbildningstiden för t. ex. arméns plutonsbefälsvärnpliktiga om 547–667 dagar, eller kompanibefälsvärnpliktiga om 673 dagar.

För grundutbildningen föreslås en differentiering i tre grupper med minimiutbildningstider om 290, 340 resp. 390 dagar och en maximitid som för varje grupp är 25 dagar längre.

Vi menar att dessa utbildningstider är väl avvägda och relaterade till motsvarande utbildningstider för värnpliktiga i vapentjänst.

För repetitionsutbildning bör enligt vår uppfattning tillkomma högst fem repetitionsövningar om högst 30 dagar.

Den sammanlagda utbildningstiden bör sättas till minst 430 dagar och högst 520 dagar.

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om tjänstgöringsområden för de vapenfria tjänstepliktiga,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om vapenfriutbildningens utformning och genomförande,

3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om utbildningstidens längd för de vapenfria,

4. att riksdagen antar följande lag om ändring i lagen (1966:413) om vapenfri tjänst:

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1966:413) om vapenfri tjänst skall ha följande lydelse:

Nuvarande lydelse

Vapenfri tjänstepliktig är skyldig att för sin utbildning tjänstgöra minst trehundra nittiofem och högst fyrahundra tjugio dagar. Tjänstgöringen utgöres av grundutbildning och repetitionsutbildning.

Föreslagen lydelse

Vapenfri tjänstepliktig är skyldig att fullgöra grundutbildning och repetitionsutbildning. Grundutbildningen skall vara minst 290 och högst 415 dagar. Repetitionsutbildningen skall omfatta högst fem övningar om vardera högst 30 dagar. Den sammanlagda utbildningstiden skall vara minst 430 och högst 520 dagar.

Stockholm den 17 februari 1988

Arne Andersson (m)
i Ljung

Göthe Knutson (m)

Ingvar Eriksson (m)

Björn Körlof (m)

Per-Olof Strindberg (m)

Ivar Virgin (m)

Sten Andersson (m)
i Malmö

Olle Aulin (m)

Wiggo Komstedt (m)

Barbro Nilsson (m)

Anita Bråkenhielm (m)

Gunnar Hökmark (m)